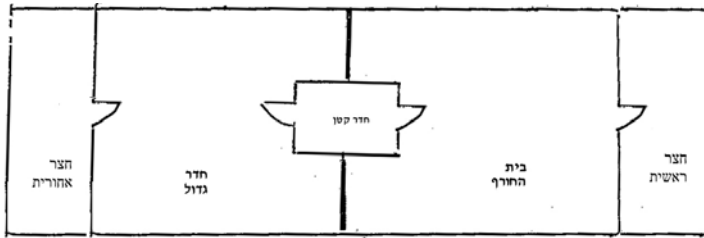

היכר ציר בחדר שדלתותיו לחוץ

שו"ת מהרי"ל סי' צד
יש פתח אחד מבית החורף לחצר, וגם יש פתח אחד מחדר הגדול לחצר, ודלתי פתחי חדר קטן שתייהן היכר ציר דידהו שלא בחדר קטן, אלא חד בבית החורף וחד בחדר גדול ... דפיתחא דבין תרי בתים, ויש לכל אחד פתח אחד לר"ה, הלך אחר היכר ציר.

ט"ז סי' רפו

ד בתשובת מהרי"ל סי' צד ... באם יש בית החורף וחדר גדול, כל אחד יש לו פתח לחצר, ובאותו החדר יש בו חדר קטן, ויש לו שני פתחים אחד לבית החורף ואחד לחדר הגדול, אזלינן בפתחי חדר הקטן בתר היכר ציר דידהו ... ואילו לא היה פתח מחדר גדול לחצר, לא אזלינן בחדר קטן בתר היכר ציר היכן הוא, אלא החדר קטן היה נחשב בכלל החדר הגדול, ועושה מזוזה בימין הנכנס מבית החורף לחדר קטן ובימין הנכנס מחדר קטן לגדול.

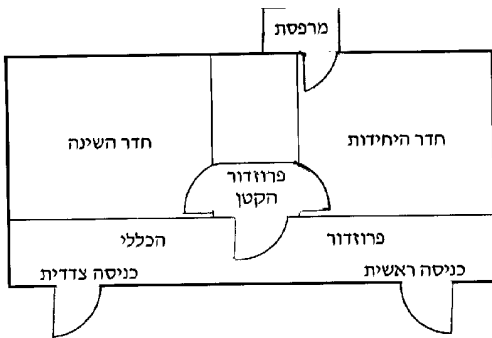
שוע"ר סי' שעב

ו חלון שבין ב' בתים שרוצים לערב יחד, כגון שלא עירבו החצרות זו עם זו, יכולים לערב אפילו הוא גבוה למעלה מי' טפחים ... והוא הדין לארובה שבין בית לעליה, שאע"פ שהיא למעלה מעשרה אס רצו מערבין יחד, ואפילו אין שם סולם לעלות בו, ובלבד שיהא בארובה ד' על ד'. ואם עשו סריגה לפני החלון, נתבטל מתורת חלון, שאין הנקבים מצטרפים לד' טפחים. וכן בארובה.

אגרות קודש חי"ב אגרת ד' רנא

אגרת הרבי אל הגר"י לנדא: איקלע לידי ענין הנוגע בדין מזוזה, כשיש סתירה בין היכר ציר ורוב תשמישם, שמהלכת שמועה בין זקני החסידים ע"ד הוראת נשיאנו הק' בזה (וי"א מאדמו"ר הזקן), וכיון שנוסחאות שונות שמעתי כאן, אסיר תודה אה"י לכבודו אם יודיעני, השמע בזה, ופרטי הנוסחא וכו' וכל המפרט הרי זה משובח.

מענה הגר"י לנדא: זכיתי בחסדי ה' אשר כל זמן חסותי בצל קדה"ק [...] רבינו זצוקללה"ה נבג"מ זיע"א, הי' קורא לי בכל פעם של קביעת מזוזות להתלוות על ידו וילמדני סדר קביעותה ... כלל זה מסר לי בשם כ"ק מהר"ש – אף פעם לא הזכיר בענין זה איזו שהיא קבלה בשם אדמו"ר הזקן – שמחוץ לדלת הראשונה החייבת במזוזה, צריכים להתחשב רק עם היכר ציר, אבל בדלת הראשונה ממש, קובעים מימין אפילו אם היא נפתחת לחוץ. והוסיף לספר, כי בדירתו טרם שהוסיפו עליי, הי' חדר – והוא החדר שהי' מקבל אחר כך שם ליחידות, שכל הדלתות הי' נפתחות החוצה. וכ"ק מהר"ש בעצמו קבע שם בכל הדלתות את המזוזות לפי היכר ציר, כלומר שלא הי', לפי זה, אף דלת אחת של כניסה לתוך החדר. וכ"ק רבינו שאל את אביו, אם כן מאין יכנסו? ועל זה ענה לו כ"ק אביו אדמו"ר מהר"ש: "וואס ארט דאס מיך, זאל ער שפרינגען דורכן פענסטר".

כפר חב"ד גליון 743 עמ' 13

שאלת הגר"ש דווארסקין אצל הרבי: נשאר בזכרוננו מימי ילדותי שהייתי נער קטן לפני בר-מצוה, איך פלעג זיך וואלגערין בהחדרים החיצוניים שבבית כ"ק אדמו"ר נבג"מ (הרש"ב), זוכר אני שהי' שם חדר אחד שקביעות המזוזה הי' שם שלא כהרגיל, והרבה אורחים רבנים תמהו על זה. ושמעתי אז ששאלו לכ"ק אדמו"ר נבג"מ על זה, והשיב להם שיש לו בקבלה מכ"ק אביו אדמו"ר מוהר"ש נבג"מ שלעולם צריכים לקבוע המזוזה לימין ההיכר ציר, אפילו שאין להחדר רק פתח אחד וההיכר ציר הוא לצד היציאה (כי אם יש להחדר ב' פתחים אז גם המחבר סבירא לי כן). ושאלוהו הלא מוכרחים לכנוס תחילה, השיב שיכולים לכנוס דרך החלון. ושאלו ואם החלון גבוה מאד, השיב יכולים לסמוך סולם ... ובאם השמועה אמת, לפי זה חדר בפתח אחד שההיכר ציר הוא מצד היציאה, אבל אין שם חלון כלל, צריכים לקבוע לימין הכניסה. ובקשתי מכ"ק אדמו"ר שליט"א להודיעני בזה פשר דבר.

מענה הרבי: גם אני שמעתי ע"ד הנ"ל – והבאלקאן שבקאבינעט דכ"ק מו"ח אדמו"ר מוכיח.

קובץ הערות ובאורים גליון 879 ע' 59

כאשר ישבו בשבת תחכמוני בישיבת תות"ל המרכזית 770 [כמדומני בשנת ה'תשכ"א], ושהו בחג הפסח בחצרות קדשנו, אירע כך: רבינו זי"ע (כמנהגו לבקר את אולם חדר האוכל שבו היו התמימים עורכים שם את הסדר לפני שהלך לביתו בליל התקדש חג הפסח), נכנס לחדר אוכל והביט על הפתח שהיה בין המטבח ששם הכינו ובשלו את המאכלים וכו', והחדר שבו אכלו התמימים וערכו את שולחן הסדר. המזוזה נקבעה על צד ימין הכניסה מהאולם למטבח, ולא לפי היכר ציר [שעל פיו היו צריכים לקבוע המזוזה על צד ימין הכניסה מהמטבח לחדר אוכל]. רבינו הביט בחזקה על מזוזת הפתח ושאל בתמיהה: "ס'איז נישט דא קיין פענסטער אין קיך?"